

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО

8900 Нова Загора, ул. „Цар Освободител“ 67

тел. 0457/6 27 57, www.pgss-nz.com, e-mail: pgss@abv.bg

Училищна програма за превенция на ранното напускане на училище за учебната 2021/2022 година

Настоящата програма конкретизира заложените политики, мерки и дейности в Стратегията за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в област Сливен - съобразно спецификата и конкретните условия в Професионална гимназия по селско стопанство. Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100 от 08.06.2018 г., изм. и доп. с ПМС /14.10.2019 г. приета на Педагогически съвет, с протокол №18/14.09.2021г и утвърдена със заповед № РД 07-94/15.09.2021г. на Директора на ПГСС - гр. Нова Загора

I. ПРИНЦИПИ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО НА УЧЕНИЦИ

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици се базира на основни принципи на включващото образование, а именно:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес.
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да създадат възможности за включване

II. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

Преждевременното напускане на училище води до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравният статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование. Преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България.

1. Анализ на състоянието в Професионална гимназия по селско стопанство

През учебната 2020/2021 година в Професионална гимназия по селско стопанство в дневна форма са обучавани 350 ученици.

В училището има ученици, които попадат в дефинираните по-долу групи:

- **преждеременно напуснали училище** (съгласно Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г.) – лица между 18 и 24 години, които напускат системата на образование и обучение след завършване на основно или по-ниско образование и които не участват в никаква форма на образование или обучение;
- **отпаднали от училище** – ученици до 18-годишна възраст, отписани от училище преди завършване на последния гимназиален клас, ако същите не са записани в друго училище.

За ПГСС за учебната 2020-2021г. броят на тези учениците е 36.

За периода на предходната учебна година учениците са допуснали 33875 отсъствия

При ежеседмичните проверки на документите за извиняване на отсъствията, както и в резултат на множество разговори с ученици с отсъствия е констатирано, че:

Извинените отсъствия са направени по следните причини:

- 1.1. здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
- 1.2. семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;
- 1.3. за участие в извънкласни и извънучилищни дейности съгласно годишния план на училището и получени покани за включване в такива мероприятия.
- 1.4. продължително отсъствие от страната на семейството

1.5 продължителното онлайн обучение

Най-много отсъствия имат ученици от втори гимназиален етап, неподлежащи на задължително обучение

2. Основните причини за натрупване на неизвинени отсъствия се открояват, както следва:

2.1. Нежелание на ученика да учи: по-голямата част от отсъстващите ученици нямат трудности в усвояването на учебния материал, а по-скоро са с ниска мотивация и са под влияние на външни фактори.

2.2. Липса на родителски контрол: Родителите в повечето случаи са заинтересовани от изхранването на детето си, а не от неговото обучение и резултатите от обучението. Част от учениците са деца на т.н. мигриращи родители, които работят в чужбина, а децата им се отглеждат от баби и дядовци, което на практика означава, че спрямо тях не се упражнява системен родителски контрол.

2.3. Наличие на социални фактори: част от учениците работят, за да си осигуряват средства.

2.4. Липса на ефективни санкции за родители, чиито деца не посещават редовно училище.

2.5. Неефективни санкции на ученици: Наложените санкции не са достатъчно ефективни, при липсата на родителска ангажираност. Дори при наложени глоби по реда на чл. 347 от ЗПУО от страна на общинската администрация, в голямата им част те са несъбираеми и не постигат търсения ефект.

Като тенденция през учебната година се забелязва слабо намаляване на общия брой на извинените и неизвинените отсъствия и на средния брой отсъствия на един ученик, което доказва недостатъчно ефикасността на системните и целенасочени действия и предприети мерки от страна на училището при изпълнението на училищната програма за намаляване на отсъствията. При реализираното обучение от разстояние във връзка с обявеното извънредно положение и впоследствие извънредна обстановка поради разпространението на COVID-19 е постигнато включване на 80 % от учениците.

3. Предприети мерки от училището по превенция и ограничаване на отпадането:

3.1 В Професионална гимназия по селско стопанство се изпълнява програма и се предприемат мерки за задържане в училище и на група ученици, които поради липса на интерес или ниска мотивация не посещават редовно учебните занятия, имат пропуски в знанията си, допускат неизвинени отсъствия или търсят начини за неправомерно извиняване на отсъствията си. При тези ученици се наблюдават редки негативни прояви по отношение на дисциплината и междуличностното общуване в училище.

3.2 Обект на специално внимание са учениците, при които се наблюдава липса на родителски контрол, немотивирани са и са с нисък социален и образователен статус, които през предходната учебна година са допусkali повече от 5 неизвинени отсъствия - почти 90%. Със съдействието от страна на институции (като отделите за „Закрила на детето“ към Дирекции „Социално подпомагане“ – Нова Загора, МКБППМН – Нова Загора) спрямо някои ученици благодарение и на Механизма за обхват е постигнат частичен успех с променлив характер.

3.3 В изпълнение на училищната програма от страна на училището са предприети мерки, както следва:

3.4 Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:

- Отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване на учениците.

- Наложени санкции от ПС за неизвинени отсъствия ученици, съгласно Правилника на гимназията
- Подаване на информация за ученици, допуснали повече от 5 отсъствия по неуважителни причини – за 230 ученици.
- Търсене на съдействие от кметове по места за установяване на контакт с родителите по местоживееене и обсъждане на мерки и действия за коригиране поведението на ученик.
- Контрол на редовността на воденето и отчитането на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация – ежеседмични проверки.
- Осигуряване на интернет устройства и планшети, за ученици, които по различни причини нямат възможност за включване в обучение от разстояние

3.5 Възпитателни мерки за превенция на отпадането.

- Работа с учениците
- Предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на ученици в риск на ниво училище.
- Паралелкови дейности и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск съгласно плановете на класните ръководители.
- Индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия – консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви.
- Установяване на диалог училище – институции, имащи отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с МКБППМН, инспектори от ДПС-МВР.

3.6 Работа с родителите

- Запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи (ПДУ, мерки и др.), засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното напускане на училище.
- Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището.
- Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.

3.7 Работа с педагогически специалисти и непедagogически персонал:

3.8 Изготвени училищни документи

В резултат на изпълнението на програмата през учебната 2020/2021 година може да се направят следните изводи:

1. Прилаганите мерки са оказали частично възпитателно въздействие и броят на допуснатите отсъствия, както и учениците, носители на отсъствия, продължава да бъде голям.
2. Повишила се е организационно-административната култура на учителите и класните ръководители по отношение на регистрирането и отчитането на отсъствията на учениците в електронния и хартиен дневник.

II. ЦЕЛИ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМАТА

1. Ограничаване отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система чрез провеждане на целенасочена и ефективна училищна политика и координирани действия и мерки.

2. Осигуряване на институционална подкрепяща среда спрямо ученици в риск от отпадане чрез създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

IV. МЕРКИ И ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Дейности за реализиране на мерките и политиките	Изпълнител/ и	Срок
ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА		
1.1. Изготвяне на анализ и оценка на досегашната училищна програма за превенция на отпадането и намаляване на отсъствията от училище.	Директор	15.09.2021г.
1.2. Приемане на политики и мерки за превенция на отпадането от училище в съответствие с Областната стратегия за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Директор	15.09.2021г.
1.3 Запознаване с правата, задълженията и отговорностите на учениците в началото на учебната година	Класни ръководители	15.09.2021г.
1.4 Включване в плана на класните ръководители на конкретни дейности свързани с превенция на отпадането и работа с ученици в риск и с техните родители	Класни ръководители	15.09.2021г.
1.5. Провеждане на семинар с цел повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за идентифициране на причините за отпадане	Директор	Септември 2021
1.6 Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщаващото образование. Изготвяне на индивидуална оценка на учениците в риск от отпадане и своевременно включване в училищния регистър на застрашените от отпадане ученици.	Класен ръководител ЕПЛР	Постоянен Октомври 2021
1.7. Прилагане на нови подходи в работата с родителите: участие в дейността с обществения съвет; алтернативни родителски срещи; съвместни дейности – по паралелки; индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.	Класни ръководители Образователен медиатор	септември 2021 г.
2.ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕ		
2.1. Извършване на оценяване на знанията на учениците което да установява резултатите и осигуряващо обратна връзка за стимулиране на мотивацията на учениците	Всички учители	Постоянен

2.2.Прилагане на иновативни подходи на преподаване, съобразени с индивидуалността на ученика, като партньор в образователния процес Използване на атрактивни и иновативни методи на преподаване	Всички учители	През учебната година
2.3.Популяризиране на дуалната система на обучение	Всички учители	Постоянен
2.4 Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности: за изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси и др. инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание;свободен достъп до училищна спортна база; за кариерно ориентиране и консултиране; за превенция на рисковете и здравословни житейски избори.	Ръководители на групи, учители	постоянен
2.5 Създаване на подкрепяща среда за учениците със специални образователни потребности (СОП) и условия за приобщаващо образование за ученици в риск от отпадане: изготвяне на индивидуални учебни програми и планове за подкрепа за личностното развитие на учениците в риск и с ниска мотивация; консултиране и допълнителна работа; целенасочена подготовка за НВО и ДЗИ; недопускане на прояви на агресия и тормоз.	Учители от училището	Постоянен Всички учители
2.7 Повишаване обхвата на учениците, осигуряване на условия за ефективното ѝ провеждане на дейности по обща и допълнителна подкрепа	Класни ръководители, учители	Постоянен Всички учители
2.8Дейности на ученическия парламент и ученическите класни съвети в подкрепа на ученици в риск от отпадане организирани на ученически пространства, забавни музикални междучасия, гледане и обсъждане на филми с учебно-възпитателна цел, вкл. и по подхода „Връстници обучават връстници“.	Ръководител на Ученически съвет, образователен медиатор	Постоянен
2.9 Поощряване с материални и морални награди	Директор	Постоянен
2.10 Кариерно ориентиране и консултиране с цел популяризиране на ползата от професионалното образование Среща с представители на университети Прилагане и осигуряване на възможности за придобиване на квалификация по професия	Директор Класни ръководители на 12 клас	През учебната година до м. май 2022г.
2.11..Повишаване на участието и ангажираността на родителите в различни дейности за повишаване на отговорността и сътрудничество в образователния процес	Директор	Постоянен
3. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ		
3.1. Повишаване на уменията на педагогическите специалисти за: - работа с ученици с различни обучителни затруднения; -работа с дигитални ресурси; - успешно взаимодействие между училището и семейството.	Павлина Василева Пенка Пеева	постоянен
3.2 Изготвяне и спазване на графици дежурства на учители и образователен медиатор консултации с родители консултации по учебни предмети и др.	Директор учители	Постоянен
3.3. Осигуряване на безплатен транспорт на всички пътуващи ученици до завършване на средно образование, чрез общински превозвачи, а за учениците от населени места извън общината	ЗДАСД	постоянен
3.4. Изплащане на стипендии при условията и по реда на нормативната уредба за условията за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование.	Директор ЗДАСД Гл. счетоводител	постоянен - първи и втори учебен срок

3.5. Консултиране на учениците в риск и родителите им относно възможностите за продължаване на обучението във форми, различни от дневна форма на обучение.	ЗДУД Образователен медиатор Класни ръководители	постоянен през уч.година
3.5. Ежемесечно подаване на информация в ИСРМ за ученици с 5 и повече неизвинени отсъствия.	Класни ръководители, Определено длъжностно лице за работа в ИСРМ	постоянен
3.6. Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН – модул „Отсъствия“.	Директор	постоянен
3.7. Участие в дейността на екип/и за обхват във връзка с осигуряване редовното посещение на учебни занятия от страна на децата и учениците, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование	ЗДУД	постоянен
3.8. Провеждане на родителски срещи за запознаване със законовите разпоредби, права, задължения и отговорности на всяка от страните по изпълнение на държавната политика за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Директор, Обществен съвет	постоянен
3.9. Контрол по спазване на задълженията на учителите по регистриране на отсъствията на учениците, посещаемостта на учебните часове и извънучебните дейности.	Директор	ежеседмично
3.10. Контрол по спазване на задълженията на класните ръководители за оформяне и отчитане на отсъствията на учениците.	Директор	Постоянен През уч.година
3.11. Осигуряване на подкрепа на кл. ръководители и учители с ученици в риск: консултации със специалисти и експерти от Д „СП“, МКБППМН, МВР-ДПС и др.	Педагогически специалисти ЗДУД	Постоянен През Учебната година
2.12. Извършване на своевременна оценка на риска от отпадане и адекватна реакция спрямо ученици, застрашени от отпадане за всички ученици За всички новопостъпили	Класни ръководители	Постоянен До 22 октомври
2.13. Уведомяване на институциите (Община, МКБППМН, Дирекция „Социално подпомагане“) за прилагане на законови лостове по отношение на родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище.	Класни ръководители	постоянен
2.14. Прилагана на системи за ранно предупреждение за риск Работа с родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище: - информирание и консултиране на родителите по изпълнение на задълженията за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорности и превенция; - сключване на споразумение между училището и родителите, в което се фиксират ангажиментите на страните по превенция на отпадането.		Постоянен Септември 2021г
2.15 Прилагана на системи за ранно предупреждение за риск	Класни ръководители	Постоянен Септември 2022г

V. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини в сравнение с предходната учебна година:

- 1.1. брой отсъствия в края на срока/учебната година;
  - 1.2. брой санкционирани ученици за отсъствия;
  - 1.3. брой ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини;
  - 1.4. брой ученици, положили изпити за определяне на срочна и/или годишна оценка по учебни предмети поради допуснати отсъствия
2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.
  3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.
  4. Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа.

VI. ФИНАНСИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. От бюджета на училището.
2. Целеви средства за осигуряване на:
  - 2.1. Учебници и учебни материали
  - 2.2. Безплатен транспорт за пътуващите ученици до завършване на средно образование;
  - 2.3. Стипендии –на ученици, съгласно вътрешните правила на гимназията
3. От Национални програми на МОН
4. Проекти.